Csütörtök, szeptember 3. 1903. Egyes szám ára 10 fillér XXIV. évfolyam, 71-ik szám.

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön. Előfizetési ár: Negyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-tér, Haris-ház, hová a kéziratok cimzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt áron számit fel.

Gyermekvédelem.

Az utolsó évtized törvényalkotásai közt alig van olyan, amely annyira magán viselné az emberszeretet jegyét, mint a gyermekvédelemről szóló törvény, valamint az annak végrehajtásáról kibocsátott és vele szoros kapcsolatban levő belügyminiszteri rendelet, mely körülirja az állam feladatait az elhagyott gyermekek irányában.

Áldott törvény valóban és áldott, okos a végrehajtása is.

Az elhagyott, az önmagával tehetetlen gyermeknél ugyan van-e valaki, aki a gyámolitásra, a védelemre jobban rá volna szorulva? A felnőtt embernél a testi épség esetleges hiányát pótolja a gondolkozó ész, vagy az észt a testi erő; de a csecsemőnél úgy a test, mint a lélek fejletlen, önmagával tehetetlen; ha nincs, aki gondját viseli, ha az emberszeretet melege nem veszi körül, elpusztul, mint a gondozatlan kényes virág.

A f. hó 1[illegible]ő napjától, vagyis tegnapelőttől kezdve a gyermekvédelem terén az állam veszi át a vezető szerepet. Ekkor lépett ugyanis életbe az a szabályzat, melyről már többször irtunk és amelyet most az alábbiakban ismertetünk.

A gyermekvédelemről alkotott, fentemlitett törvény értelmében az állam az ország minden részében gyermek-menhelyeket állit. Az erre vonatkozó szabályzat első szakasza kimondja, hogy a t[illegible]t és hatóságilag elhagyottá nyilvánitott minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy valamelyik állami gyermekmenhelybe felvegyék Elhagyottá pedig az olyan 15 éven alul levő koru gyermekeket nyilvánitják, akiknek eltartására és nevelésére köteles és képes hozzátartozóik nincsenek és akikről senki sem gondoskodik.

Valamely gyermeket elhagyottá nyilvánitani: az illetékes árvaszéknek a joga, amelynek a szabályzat ezenkivül azt a jogot is megadja, hogy ha egy gyermekről a hozzátartozói nem gondoskodnak sem testileg, sem erkölcsileg, — annak a részére olyan gyámot rendeljen ki, aki a gyermeket aztán a menedékhely gondozására bizza.

A szabályzat másodi: része az állami gyermekvédelem szervezetét ismerteti.

E szerint a belügyminiszter az országot, a gyermekvédelem szempontjából kerületekre osztja fel, menhely-intézeteit pedig a szükséghez képest állitja fel. Az állami gyermekmenhelyek kiegészitő intézményei a szakoktatásra és szigorúbb nevelésre berendezett nevelőházak és a gyermekgyógyitó intézetek.

A menedékhelyek élén egy-egy igazgató főorvos áll, akinek keze alatt megfelelő számú orvos, hivatalnok és dajka működik. A szabályzat részletesen körülirja ezek mindegyikének a teendőjeit.

A szabályzat harmadik része a gyermekek felvételének, gondozásának, ápolásának, nevelésének és felügyeletének módozatait ismerteti.

A felvett gyermek — e szerint — mindaddig az intézetben marad, amig a viszonyok kivánják; azután pedig kiadják egészséges fekvésű városokban vagy falvakban létesitett gyermektelepekre, valamely nevelő szülő, esetleg a tulajdon édesanyja gondozásába. A telepen a gyermek állandó orvosi gondozás alatt áll. Hét éves korig marad a nevelőszüléknél, ezután kiadják kiképzés végett valamely gazdához vagy iparoshoz, vagy ha kiváló hajlama van hozzá, valamelyik nevelőintézetben helyezik el.

Hét éves koráig minden költséget, amit a gyermekre forditanak, az állami menedékhely viseli; 7 éven túl 15 évig a költségeket a menedékhely előlegezi, de az illetékes árvaszék megtériti.

A gyermek nevelésének olyan irányúnak kell lenni, hogy 15-ik éves élet korán túl maga kereshesse meg a kenyerét; kiváló gyermekek iskoláztatásáról azonban 15 éves korukon túl is az állam gondoskodik.

Figyelemre méltó része a szabályzatnak az, amelyik kimondja, hogy az állam a gyermekvédelem terén karöltve kiván a társadalommal együtt munkálkodni. E végből ott, ahol gyermektelepek, vagy menedékhelyek vannak, bizottságokat, esetleg egyesületeket kell alkotni, amelyek nem csupán a gyermek-menedék-helyek ellenőrzésére vannak hivatva, hanem szinte kötelességük is megkönnyiteni az elhagyott gyermekek gondozásának és nevelésének emberies nagy munkáját.

Piacunk drágasága. Szentes lakossága túlnyomó részben földmiveléssel foglalkozik és természetesen azon iparkodik, hogy a legkisebb földdarabot is bevesse és az azon termett élelmiszereket részint saját céljaira, részint pedig eladás útján értékesitse.

Ha visszatekintünk a multba és azt a jelennel összehasonlitjuk, — azt látjuk, hogy városunk népe ma már sokkal nagyobb gondot fordit a konyhakertészeti növények termelésére és hogy különösen a baromfitenyésztés jelentékeny lendületet vett.

Ez mindenesetre örvendetes dolog, mert a földmivelőnek ezen munkájában fő segitőtárs a feleség, illetve a család, melynek ebből, a nélkül, hogy valami nagy tőkebefektetést igényelne, olyan tisztességes jövedelemforrása nyilik, amelyből bármikor is pénzelhet.

Népünk különösen azóta kedvelte meg a baromfitenyésztést, mióta tudatára jött annak, hogy e jószágnak nap-napra nagy kelendősége van és hogy azt igazán olyan árban tudja értékesiteni, mely minden eddigi várakozását fölülmulja.

És hogy e nagy kelendőségnek mi az oka: azt mindenki nyilván láthatja, aki csak egyszer is végigsétál a hetivásár alkalmakor az aprójószág piacon, ahol kofa, kereskedő egymással vetekszik, hogy első legyen a baromfi megvásárlásában, sőt egyik-másik annyira élelmes, hogy már útban elfogja a csirkével vagy más szárnyassal a piacra törekvő árust és ha csak lehet, — már ott meg is köti vele az alkut.

A termelőre nézve ez a helyzet természetesen áldásos, mert igy biztosra veheti, hogy nem képes annyi baromfijószágot tenyészteni, amin jó áron túl ne adhasson. De viszont éppen olyan kellemetlen ez városunk lakosságának arra a rétegére, amely nap-nap után a piacról kénytelen élelmi szükségleteit beszerezni, — mert hat a minden időben és minden alkalommal nagy kereslet mellett mindig jó drágán is kell piacunkon mindent megvenniük, úgy, hogy ma a szentesi piaci árak — ami szinte lehetetlen — vetekednek a budapesti vásárcsarnok áraival.

E mellett mindenki elhiheti, hogy nem a java jut a helyi fogyasztónak; mert az a viszonteladó kofa, vagy kereskedő, aki már hajnali 5 órától lesi a vásárt, bizonyosan nem a silányat, hanem a javát valogatja ki és szedi össze az árunak. A helybeli fogyasztónak, aki legtöbb esetben későbben megy a piacra, már csak a selejtese marad, amit hozzá még — kényszerűségből — jó drágán is kell megfizetnie.

Hát még, ami szintén gyakori eset, — ha a kofa kikapja az alkudott baromfit a helyi fogyasztó és vevő kezéből és durva kifakadások közepette fizeti ki az árát.

Ne kicsinyelje senki, mert nagy baj ez a város közélelmezése érdekéből és ezen az immár szinte tűrhetetlen állapoton segiteni: a hatóság elsőrendű kötelessége.

Első sorban az elöljárósághoz fordulunk, nevezetesen a kapitánysághoz. Van nekünk piaci rendtartásunk, mely megszabja, hogy piacon kivül, az elárusitónak az útcán elfogásával, vagy a piacon bizonyos idő előtt viszontelárusitókna

vásárolni nem szabad, — de nincs, aki ezt szigorúan ellenőrizze és ha a kapitányság olykor meg is birságol egy-egy alkuszt vagy kofát, leülik a birságpénzt, holott el kellene kobozni és az illető veszélyére nyomban eltávolítani az úgy vett élelmicikket.

Szentesre nézve ezenfölül — úgy látszik — kivételes intézkedéseket kell beilleszteni a piaci szabályrendeletbe, mert hiába, már városiasodunk. A mostani időmegszabás nekünk már nem felel meg. Itt úgy kell már intézkedni, hogy legalább reggel 9 előtt ne vehessen semmit piacunkon a viszonteladó. És ezt az intézkedést várjuk a városi elöljáróságtól.

Városi közgyűlés.

— augusztus 31. —

A gazdasági munka még erősen éreztette hatását Szentes város képviselőtestületének augusztus 31-én megtartott közgyűlésén, mert nem valami nagy számmal vettek részt e gyűlésen a városatyák és akik ott voltak, azokon is kitetszett, hogy türelmetlenek és szeretnének inkább máshol, a maguk munkája mellett lenni, ahová őket az élet ezer baja-gondja vonja. Igy aztán a legfontosabb kérdésben, a vasútügynél ki-ki is tört az általános kívánság a beszédek közben: »szavazzunk! — ami azonban nem gátolta meg azt, hogy mindenki el ne mondja ez ügyben — akinek volt, vagy aki csak akarta — a maga mondókáját.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

Elnök: Mátéffy Ferenc dr. polgármester a megjelent képviselők üdvözlésével a közgyűlést megnyitván, tárgysorozat előtt bejelenti, hogy a meghívó kibocsátása után Virágh Ede irattáros egy beadványt nyujtott be, mely a tárgysorozat 15-ik pontjával kapcsolatos. Inditványára elhatározta a közgyűlés, hogy e beadványt a 15. pont alatt, azzal együttesen fogja tárgyalni.

Napirend előtt Bálint József intéz kérdést a polgármesterhez. A képviselőtestület még egy kora tavaszi közgyűléséből utasitotta az elöljáróságot, hogy az ármentesitő és belvizszabályozó társulatot a társulati csatornáknak a nyári szárazság idején való elzárására hivja fel, hogy ez által a föld árjának lejebb szállitása megakadályoztassék. Kérdezi: tett-e az elöljáróság ez irányban valamit és miután azon idő óta társulati közgyűlés is volt: történt-e ott ebben a gazdakra nézve elsőrangú fontosságú ügyben intézkedés.

Mátéffy Ferenc dr. polgármester erre adott válaszát, hogy a közgyűlési határozat után nyomban végre is hajtotta az elöljáróság a kapott utasitást, hogy azóta volt ugyan társulati gyűlés, melyen a polgármester is részt vett, de ott ez az ügy nem fordult elő és hogy a polgármester — az ügy iránt érdeklődve, közvetlenül a társulati főmérnöktől azt az értesitést kapta, hogy az ügy — mint műszaki kérdés — hosszabb tanulmányozást igényel, mielőtt a társulat a kérelem dolgaban határozhatna, úgy az interpelláló, mint a közgyűlés tudomásul vette és igy rátértek a napirendre.

Ennek első pontja elintézésében, tudomásul vették, hogy a belügyminiszter a 6-ik gyógyszertár személyes jogát Stammer László okl. gyógyszerésznek adomanyozta, majd a város cimerének megállapitására bizottságot küldtek ki, melynek tagjai, a polgármester elnöklete alatt és Bugyi Antal főjegyző jegyzőségével: Magyar József, Kiss Zsigmond, Balogh János és Burián Lajos, tehát a képviselőtestőlet legrégibb tagjai.

Ezután Gerster Béla és társának az orosháza-szentes-csongrádi vasútépités költségeihez való hozzájárulás megszavazását kérő beadványára tért át a közgyűlés, melyet Bugyi Antal főjegyző tájékoztatott a nála megszokott gonddal, a legapróbb részleteiben is az ügy jelenlegi állásáról, felolvasván végül a kiküldött bizottság javaslatát, mely a vállalkozók kérelmét teljesiteni véleményezi bizonyos kikötések mellett, melyekhez a vállalkozók hozzájárulási készségüket irásosan is kijelentették s végül előterjeszti, hogy a városi tanács a maga részéről a bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra.

Bálint József szól elsőnek a kérdéshez. Sok mindenfélére adott már ki a város pénzt, amire előzően azt mondták, hogy az hasznos lesz, jó lesz, aztán nem volt hasznos. A kormánytól se kapott a város soha semmit. Hát lehet, hogy most is megszavazzák majd a kérdéses vasúthoz a hozzájárulást. O nem bánja, ha úgy lesz is. De az ellen tiltakozik, hogy regálakötvényekből adjak a pénzt, mert az ősi vagyon, amit meg kell tartani az utódok részére.

Kátai Pál János ugy látja a vasút tervezett irányából, hogy az nem is Szentesnek, hanem az uradalmaknak épül. Szentesnek van már vasutja, érjük be vele. Inditványozza, hogy ne szavazzanak meg egy krajcár hozzájárulást sem.

Csik Kovács József már a bizottsági ülésen is kifejezte azon való aggodalmát, hogy az az uj vasút talán tönkre tenné a város meglevő vasútját és ezért pártolja is a Kátai inditványát.

Ecseri Lajos dr. több szempontból ellenzi a hozzájárulást. Először azért, mert nem látja a bizottsági jelentésben kellően kidomboritva azt: vajjon az uj vasút épitése által mennyiben befolyásoltatik és vajjon előnyösen vagy hátrányosan-e a szentes-szentmártoni vasút forgalma és jövedelmezősége; másodszor ő tényleg csak olyan ujabb helyi érdekű vasútat támogatna anyagilag, mely a város azon fekvő külterületének nagy részét behálózná, holott a tervezett vonal csak egy határrészt érint.

Cicatricis Lajos dr. két irányban kér felvilágositást: nevezetesen arra, hogy mely városi földterületek azok, amiket a vasútépités elfoglalna és amelyek ellenében a vállalkozók törzsrészvényeket ajánlanak, és arra, hogy miként vélik a szükséglet a regálakötvényekkel fedezhetni és vajjon konvertáltattak-e a kötvények?

Mátéffy Ferenc dr. polgármester az első kérdésre előadja, hogy a tervezetből nem állapitható meg hirteleniben: mely városi területet foglalna el a vasút. Csak annyi bizonyos, hogy csupán Szentesről Csongrádig eső vonalán volnanak ilyen területek, melyek a felső csordajárást szelik át.

A második kérdésre Papp László főszámvevő felel. A regálakötvények konvertálva vannak 4 és fél százalékos államkötvényekre és miután a törvény a pénzügyminisztert felhatalmazza, hogy ezen 4 és fél százalékos cimletek bovonása esetén 4 százalékos ujabb cimleteket bocsáthasson ki, azt hiszi, hogy a minisztérium nem görditene ez elé Szentes városnál akadályokat. A városra nézve pedig a kötvények felhasználása azért volna előnyösebb, mert ez úton nem szenvedne semmi árfolyam veszteséget, nem terhelné meg háztartását több-bel, csak éppen a feltétlenül szükséges összeggel, vagyis 200000 koronával és ez után is kisebb volna a kamat. Egyébként — úgy mond — ő a bizottságban is kifejtette, hogy nem lelkesedik az uj vasútépitésért, mert aggódik, hogy az a város vasútját fogja lenyomni, úgy, hogy ezután még többet fizetünk majd rá s egyébként a motoros közlekedésben, amivel kecsegtetnek, sem kell megbizni, mert ezt az államvasút úgy se fogja megengedni, ez még csak babakorát éli és legfőlebb tárgyalások folynak eziránt az állam és az engedményesek között. Éppen ezért ő ajánlja azt, hogy ne szavazzanak meg semmit az uj vasútra.

Kátai Pál János ujból felszólalva, inditványozza, hogy kérjék fel a szent-mártoni érdekeltséget, vegye át a mi vasútunkat és ha átveszi, akkor mi meg kiépitjük az orosháza-szentes-csongrádi vasútat, ha nem veszi át, akkor meg szedjük fel a sineket és rakjuk le Csongrád irányában.

Bánfalvi Lajos visszásnak tartja, hogy egy bizottsági javaslat fekszik a közgyűlés előtt, a javaslatot mindenfelől támadják és ime, nincs a bizottságnak egy tagja sem, aki megvilágitana: miért hozták hát a javaslatot a közgyűlés elé, holott lehetetlen, hogy erre okuk ne lett légyen. Mint a bizottság egyik tagja, érzi a helyzet ferdeségét és éppen azért is szólal fel. Először is rektifikálja a főszámvevőnek a motoros forgalomra vonatkozó megjegyzéseit és e részben hivatkozik a bizottság összes jelenlevő tagjaira, akik igazolhatják, hogy a főszámvevő nagy tévedésben van, mert a motoros forgalom véglegesen elhatározott dolog a miniszterium-ban nem csupán Orosháza-Szentes-Csongrád között, ha ez a vonal kiépül, hanem egészen Félegyházáig és ez annyira befejezett tény; hogy az engedményesek azt is megmondják már ma, miszerint fel és lefelé menő irányban 6—6 ilyen motoros vonat fogna napjában közlekedni. Csak a tarifára nézve folynak még tárgyalások, miután a motoros üzem olcsóbb és igy mérsékelni kell a tarifáját. Ezután sorra szedvén az elhangzott aggodalmakat, kimutatja azok tarthatatlanságát és azokat az indokokat, melyek a bizottságban az itt fekvő javaslat előterjesztésére döntő sulylyal voltak. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Burian Lajos szintén hosszasan érvel ezután a bizottsági javaslat mellett, melyet úgy ő, mint Varga József elfogadásra ajánlanak, mig Ecseri Lajos dr. közvetitő inditványt tesz, hogy ezúttal érdemben ne határozzanak, hanem az ügyet bővebb tanulmányozás végett adják ki ujból a bizottságnak. E közvetitő inditvány ellen felszólal Burián Lajos, mellette Bánfalvi Lajos.

Végre elnök szavazásra teszi fel először a halasztási inditványt, mely kisebbségben maradt, majd névszerinti szavazásra a tanácsi javaslatot, melyet a többség szintén elvetett.

Elnök ekkor a gyűlést 5 percre felfüggeszti, mely idő leteltével a folytatólagos tanácskozáson, miután ezúttal sem voltak határozatképes számmal jelen a városatyák, a Kovács Mihály-féle ház adásvételi ügyének tárgyalását, egy október 5-én tartandó közgyűlés tárgysorozatára tűzték ki.

Az utcák elnevezésének ügyét ezúttal szintén nem tárgyalták, hanem elfogadták Tasnády Antal dr. ajánlatát, hogy ő a város térképét a tervezettel 250 példányban 50 korona költséggel sokszoroztatja, e tervezetek kiosztása után kerül majd az ügy tárgyalásra.

A vadászterületek bérbeadására nézve, miután az ez iránt előzően hozott határozatot az alispán feloldotta, ujabban azt határozták, hogy 18 rátában történjék a bérbeadás.

Kormos Béni ajánlatát a hékédi szőllők mellett levő sarokföld megvétele és a gazd. egyesület kérelmét a házbérleengedés dolgában elutasitották. Az utóbbi kérelem ellen Tasnády Antal érvelt erősen, mert — szerinte a városnak erre nincsen módja, az egyesület pedig semmi nevezetes gazdasági dolgot nem mivel, csak csikót, borjút dijaz, ezt pedig olcsóbb szobában is megteheti; — ellenben nem tesz semmit annak a megakadályozására, hogy a sertésvész miatt ne rendeljenek el hatósági zárlatot, sem arra, hogy sertésvész ne legyen.

A szegedi orsz. gazdasági kiállitásnál a gazdasági egylet által elszámolásba hozott 400 koronára vonatkozó számadast elfogadták.

A vasútállomásnál észlelt szabálytalanságok ügyében keletkezett panaszokra a vasúti üzletvezetőség által a várm. közig. bizottsághoz és onnan a városhoz küldött értesitést, — miután a vizsgálat folyamatban van — egyelőre tudomásul vették.

A járványkórház szabalyrendeletét letárgyalva, fentartotta a közgyűlés korábban hozott azt a határozatát, mely szerint a járványkórház igazgatója, minden tiszteletdij nélkül, a városi főorvos legyen.

A magán-hirdetések közzétételéről alkotott szabályrendelet-tervezetnek sokszorositását és a képviselők között leendő kiosztását határozták el.

A községi közmunka összeirást elrendelték és a váltság-dijakat az eddig volt összegekben megállapitották.

Aztán elutasitották Kiss József egy tanácsi végzés ellen benyujtott fölebbezését, tudomásul vették, hogy Páczi Mihály állásától fegyelmileg felfüggesztve volt központi iktatót jogerősen pénzbirságra itélték és állásába visszahelyezték és miután még ezzel kapcsolatosan Viragh Ede irattárosnak, az iktatói teendők hosszabb ideiglenes ellátásáért 100 korona tiszteletdijat szavaztak meg, — a jegyzőkönyvhitelesitők kirendelésével a közgyűlés bezárult.

Ujdonságok

— **Házipari akció.** A kereskedelemügyi minisztérium kebelében, az érdekelt törvényhatóságok fejeinek részvételével, nagyobb arányú szaktanácskozások lesznek a f. hó első felében, a népies háziiparnak a magyar Alföld községeiben való meghonositása érdekéből. Erre a tanácskozásra természetesen vármegyénk fejeit, Csató Zsigmond dr. főispánt és Cicatricis Lajos dr. alispánt is meghivták és hogy az itthoni háziipar tekintetében minden irányban teljes tájékozottsággal és alapossággal vehessenek majdan részt e tanácskozásokon, e célból a főispán tegnap délelőtt 10 órára értekezletre hivta meg magához a csongrádi, tápéi, algyői és tömörkényi jegyzőket, mint amely megyebeli községekben eddig sikerrel kezdte meg a nép a háziipari foglalkozást, továbbá a gazdasági egyesület vezetőségét, mint amelynek munkaprogrammja körébe esik a háziiparnak a mezei munkásnép körében való megkedveltetése és behozatala is. Az értekezleten igen figyelemreméltó eredménynyel számoltak be a fentidézett községek jegyzői, amely arról győzhet meg bennünket, hogy nagyon kis akarattal, tisztességesen jövedelmező téli foglalkozásra lehet népünket rászoktatni, mert nemcsak, hogy ez a nép nem idegenkedik a háziipari foglalkozástól, hanem ellenkezőleg, — örömmel keresi fel a tanműhelyeket és hálával fogadja, ha ez irányban foglalkoznak vele. Az eddigi tapasztalatokon okulva, hisszük, hogy már a reánk következő tél folyamán szélesebb mederben indul meg vármegyénkben a háziipari akció.

— **Az elhagyott gyermekek védelme.** A belügyminiszter legutóbb körrendeletet adott ki, amelyben az elhagyott gyermekeknek a menedékhelyre valo fölvételük elbirálását, a f. hó 1-től fogva az árvaszékekre bizza. A rendelet szerint a gyámhatóságnak minden, a hatósága alá kerülő tizenöt éven aluli gyermekre nézve kötelessége megvizsgálni, hogy eltartasuk kellően biztositva van-e? A puhatolasnal szigorúan ügyelni kell arra, hogy a természetes atya ne meneküljön könnyen a gyermek eltartásának kötelezettsége alól, mert különben a kincstár károsodnék, ami aztán a községre hárulna át.

— **Templom-szentelés Vadászerdőn.** Szép ünnepség folyt le mult vasárnap a Temesvár közelében levő Vadászerdőn, melyet sokan Ujszentesnek neveznek azért, mert köztudomású, hogy az uj telepes község népe túlnyomóan Szentesről elszakadt magyarokból áll, akik közül 1893-ban 1400 ember települt át a nevezett kincstári birtokra. Tiz éve ennek. Azóta a község egyre fejlődik, uj telepesekkel is gyarapodott és maholnap nagyközség lesz belőle. A telep még mindig a kincsár tulajdona s a telepesek évi részletekben fizetik a föld vételárát. Most már olyan népes a község, melynek lakossága — egy két család kivételével — mind református, hogy az állam szükségét látta, saját költségén templomot épittetni a népnek: Ez az első állami református templom hazánkban Szép, diszes imaház ez, amelyet mult vasárnap szenteltek fel ünnepélyesen. Az anyaegyházból, Szentesről, ahonnan a vadászerdői református egyház kirajzott, Balogh János főgondnok és Futó Zoltán lelkész vettek részt ujszentesi testvéreink ez örömünnepén, mely leikes, emelkedett hangulatban folyt le.

Tanitók áthelyezése Dorosmára. A dorosmai állami elemi iskolákhoz Biró Gizella tanitónő, Hajabás István és Kiss István tanitók hivatalból áthelyeztettek.

— **Fényes esküvő.** Fekete Márton kir. tanácsos árment. társ. főigazgató szeretetreméltó, szép leánya, Fekete Mariska kisasszony f. hó 1-én lépett házasságra Polányi Aladár dr. budapesti kir. alügyészszel. A fényes nászmenet az örömszülék házától virággal diszitett fogatokon hajtatott a vármegyeházhoz, amelynek nagytermében Cicatricis Lajos dr. alispán előtt történt meg a polgári házasságkötés, aki az ifjú párhoz szép, tartalmas beszédet intézett. Innen pont déli 12 órakor ment át a nászmenet, ugyancsak fogatokon a katholikus templomhoz, ahol Ulár István dr. papai prelatus apátplebános adta az egyházi áldást az új pár szép frigyére. Esküvő után, szűk családi körben nászlakoma volt a kaszinó nagytermében s az este 6 órai vonattal az ifjú pár Budapest felé nász útra indult, mig a vendégek kedélyes vigadozásban maradtak együtt egészen a hajnali órákig.

— **A régi tizforintosok.** Az osztrák-magyar bank üzletvezetősége figyelmezteti a közönséget, hogy a beszüntetett 10 frtos osztrák értékű bankjegyek (1880. május 1-i kelettel), amelyek folyó évi 31-ig a két főintézetnél fizetés és becserélés útján, a fiókoknál azonban csak becserélésre fogadtattak el, a f. hó 1-től kezdve a bankfiókoknál többé be nem cserélhetők és a becserélés csupán a bécsi és budapesti főintézeteknél történik. Az ilyen bankjegyekkel való fizetés tehát a f. hó 1-től kezdődően ki van zárva.

— **Szerencsétlenség Kisteleken.** A szegedi kir. ügyészséghez hivatalos jelentés ment a napokban Kistelekről, arról, hogy a legutóbb ott volt tűzeset alkalmával Zamócz László egy lajtkocsi elütötte. A sebesültet egy közeli szélmalomba szállitották be és ott vették ápolás alá. A jelentés folytán a törvényszéki vizsgálóbiró kiutazott a helyszinére a hivatalos vizsgálat megejtése végett, mert valószinünek látszik a gondatlanságból okozott sulyos testi sértés vétségének fönforgása.

— **Akit álmában vertek meg.** Rákóczi Ferenc dorosmai tanyai lakos mult pénteken este 9 óra tájban, a tanyája közelében levő dinnyeföldön pásztorkodván elaludt. Egyszerre csak arra riadt fél álmából, hogy két előtte teljesen ismeretlen ember ugyancsak püföli ám. Amikor észrevették a támadók, hogy Rákóczi felébredt, úgy vágták fejbe, hogy azonnal eszméletlenül terült el a földön. A járási orvos gyógykezelés alá vette az almaban megvert magyart, aki legalább egy hónapig nyőgheti majd a szenvedett sulyos testi sérüléseket. A tettesek után megindult a nyomozás.

— **Eljegyzések.** Dr. Friedmann Gyula szentesi rabbi a napokban jegyezte el magának Udvarnokon Szegedi Janka kisasszonyt, Szegedi Manó ottani földbirtokos kedves leányát. — Czilczer Béla budapesti fakereskedő pedig Szentesen váltott jegyet augusztus 30-án Krausz Malvin kisasszonynyal, özv. Krausz Márkné úrnő kedves leányával.

— **Cigányprimás és gyárosleány.** Érdekes hirt közölnek velünk Csongrádról, ahol — úgy látszik — Rigó Jancsi romantikus históriájának akadt párja. Igaz ugyan, hogy a szerelmes hölgy nem kincses hercegnő, hanem csak egy gyáros leánya. Arról szól ugyanis az ének, hogy nagy öröm van Csongrádon a Lakatos cigányfamiliában, mert a legifjabb Lakatos legénybe beleszeretett Nürnbergben egy gyáros szépséges leánya. Lakatos József cigányprimás sokáig húzta ütött-kopott bandája élén a szomorú nótákat a csongrádi jókedvű ifjaknak. Most egy éve megunta a helyi érdekű dicsőséget és fölkerekedett a bandával együtt. Meg se is állt aztán Nürnberg városáig. Ott húzta esténkint a bús magyar nótákat, derék magyar fiúk nagy, nagy szerelméről. Hallgatták a nótát a szentimentális német kisasszonyok és Setter Jakab gyáros Johanna nevű szép szőke lánya addig merengett fölöttük, miglen rabja lett a szive a magyar cigányprimásnak: Lakatos Jóskának. Nem is sokat okoskodott a lány, hanem megmondta az aranyláncos papájának, hogy ő a csunya feketeképű Lakatos Józsié akar lenni. Nagyon valószinű, hogy a gyáros válasza kedvező volt, mert Csongrád hatóságához a primás levelet irt, a házasságához szükséges okmányok miatt. Hát ezért nagy az öröm most Csongrádon a Lakatos familiában.

— **Kézi gyógyszertár engedélyezése.** Fontos értesités ment a napokban Cicatricis Lajos dr. alispántól, Algyő község előljáróságához. Arra való tekintettel, hogy a község lakosai a legszükségesebb gyógyszereket is csak hosszas utánjárás árán szerezhetik be Szegedről, az alispán engedélyt adott Gonda Mór dr. kórorvosnak, hogy Algyő községben kézigyógyszertárt létesitsen.

— **Őszi vásárunk.** A szentesi őszi országos vásár f. hó 19, 20. és 21-én lesz megtartva, az első napon a jószágvásárral, melyre azonban, a hivatalosan kibocsátott vásári jelentés szerint — a sertésvész miatt sertéseket nem lehet felhajtani.

— **Jószágveszedelem.** Olyan már vármegyénkben és Szentesen a sok mindenféle állatnyavalya, akár csak valami egiptomi csapás volna és ami a leggonosszabb ezekben a jószágbetegségekben, mindig vásárok előtt 1—2 héttel ütköznek ki, hogy a lehető legalaposabban tönkresilányitsák jószágforgalmunkat és a vásárokat. A nyári országos vásárunk előtt a ragadós szaj és körömfajas miatt volt elzárva városunk határa és igy a vásárra semmiféle hasitott körmű állat nem volt felhajtható. Most meg itt volna e hó 19-én az őszi országos vásárunk és ime kiüt a sertésvész, amely miatt hatósági zár alá veszik határunkat és ismét nem szabad a vásárra sertéseket felhajtani, sőt, a rendőri tilalom szerint, még az utcán vagy vásártéren végig hajtani sem szabad addig sertést, amig a zár alól a határt fel nem oldják. Igy aztán jószágforgalmunk egész éven át csonka, béna, de hát, mindebből még mindig nem tanuljuk meg, hogy mielőbb létesitenünk kell az állategészségügyi körzeteket.

— **Külterületi tűz.** Fabián-Sebestyénben nagy tűzvész dühöngött tegnap d. e. Sulcz Lajos ottani 62. sz. tanyáján. A tűz elhamvasztotta a tanya udvarán beraktározott összes takarmánynemőt és tűzrevalót, szénat és szalmát, mintegy 2400 korona értékben. Valószinünek tartják, hogy a tűz gyujtogatásból eredt. Erre nézve azonban csak a megindult vizsgálat fog talán világosságot deriteni.

— **A csárda tündére.** Szomorú következménye volt annak a nagy murinak, amit Tóth János jómódú kisteleki gazdaember rendezett a kömpöci pusztán. A gazda jó vásárt csinált, 150 korona haszon nyomta a lajbija zsebét. Bevette hát magát a kömpöci pusztán Apró Mária korcsmájába. Az italos üvegek egymásután ürültek ki és Tóth János gazdának gőzölgni kezdett a feje, úgy, hogy nagy mámorában hatalmasat rikkantott:

— Hozzanak nekem ide valami jóképű menyecskét, táncolni akarok!

Alig hogy elrikkantotta magát, ott termett menten mellette a csárda tündére: Kátai Anna szentesi leányzó, aki ugyancsak dörzsölődött az italos magyar laj-

bijához. Fizetésre kerülvén a dolog, Tóth uram megdöbbenve tapasztalta, hogy a 150 koronát tartalmazó tárcája eltünt. De hült helyét találták a csárda tündérének is, akit most erősen kutat a csendőrség.

— **Köri táncmulatság.** A szentesi katholikus kör f. hó 13-án zartkörű táncmulatságot rendez, saját házalapja javára, a kör helyisége udvarán felállitott diszes sátorban. A kör e jósikerűnek igérkező mulatságára ezennel felhivjuk olvasóink szives figyelmét.

— **Nagy betörés Kisteleken.** Nagy betöréses lopásról értesitenek bennünket Kistelekről. Pomán András kisteleki gazdaember kiment a családjával együtt a tanyára és a háznál őrzőnek se maradt senki. Valami huncut betörő észrevehette, hogy a ház teljesen őrizetlen, feltörte hát a mult pénteken éjjel a lakást és az ott talált összes pénzt elvitte. A mestergerenda alatt egy könyvben volt egy drb. ezer koronás, 3 drb. száz koronás, 2 drb. húsz koronás és 2 drb. tiz koronás bankjegy. Ezt a betörő magához vette. Elvitte ezenfölül a Pománé nevére szóló 400 koronás takarékpénztári betétkönyvet is. A csendőrség meginditotta a nyomozást, ez azonban eddig még semmi eredményre nem vezetett.

— **Két baleset.** Csaknem végzetes balesetek történtek f. hó 1-én Csanytelek közelében. Reich Herman tömörkényi kereskedő kocsin ment az nap a tisztai töltésen. A lovak megbokrosodtak és a kocsit olyan szerencsétlenül forditották fel, hogy a nevezett kereskedő lezuhant és a lábát törte el. — A másik baleset Felgyőn történt ugyanaz nap a Károlyi uradalomban. Barna Ferenc uradalmi béres szénát szallitott be a majorba és lezuhant a rakott kocsi tetejéről. A szekér keresztül ment rajta és most sulyos betegen fekszik. Mindkét sebesültet Benedek József dr. körorvos vette gyógykezelés alá.

Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« augusztus 30-iki száma 33 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Salisbury lord« (arczképpel). — »A halálról.« Költemény. Szabolcska Mihálytól. — Regénytár: »Aranyfüst.« Regény. Irta ifj. Korányi Frigyes (Goró Lajos eredeti rajzaival). — »A tudós családja«, Spanyol regény. Irta Armondó Palacio Valdés (képekkel). — »A vendég.« Elbeszélés. Irta Ego. — »A budai királyi vár« (12 képpel). — »Kihallgatások a királynál« (pillanatfölvételekkel a királyi kihallgatásra menőkről). — »Diszszemle a Vérmezőn a király születése napján« (képekkel). — »A párisi áruház égése a Kerepesi-uton« (8 képpel: Az áruház égése; Az áruház és környéke a tűzvész előtt és után; A király látogatása a tűzvész sebesültjeinél a Rókus-kórházban stb) — »A rövid zárlat« — »Az almádi Kossuth-szobor« (képpel). — »Az országos dalárverseny Temesvárt« (képpel). — Irodalom és művészet, Közintezetek és Egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg, stb., rendes heti rovatok.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyed évre négy kor. »Politikai Ujdonságokkal és »Világrónikás«-val együtt, hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, negyedévre 2 korona 40 fillér.

Felelősszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társszerkesztő: MÁTÉFFY LÁSZLÓ.
Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke" könyvnyomda

Eladó föld.

A **Szentes-vidéki takarékpénztárnak** Dónáti 61 (1200□-öles) hold szántóföldje, — valamint ugyancsak Dónáti 12 (1600□ öles) hold földje kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Ugyanannak intézeti házánál egy 3 szobás lakás f. évi Szent-Mihály naptól bérbeadó.

az Igazgatóság.

Csongrádvármegne szükségleti bizottságától.

9/szkb. 1903. számhoz.

Hirdetmény.

Csongrádmegye központi hivatali helyiségeinek fütésére az 1903—1904 évadra előirányzott hasáb tűzifa és kőszén szállitása érdekéből zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek s felhivom a vállalkozni szándékozókat, hogy lepecsételt boritékba zárt s az ajánlati összeg 10%-ának megfelelő óvadékkal ellátott ajánlataikat, külön a tűzifára, külön a kőszénre folyó évi szeptember 15-ik napjának d. e. 11 órájáig alólirottnál nyujtsák be.

A szállitandó tűzifa mennyisége 50 méteröl, mely a vármegye széképületének pinczéjébe 10 méteröles szakaszokban raktározva adandó át; vasuton pedig a szentesi vasutállomásnál adandó át.

A kőszén szükséglet 50 métermázsa, mely a megyeháza udvarára szállitva adandó át.

A szállitás szeptember hó folyamán teljesitendő.

Kelt Szentesen, 1903 évi augusztus hó 29 napján.

Mátéffy
várm. főjegyző
bizottsági elnök.

Férfiak ingyen kapnak

egy legujabb találmányú gyógyszert, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállitmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatraméltóbb csudagyógyszer ez, mely már ezreket megmentett, akik ijukori kicsapongások folytán erejüket veszitették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyvecskével dijtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyitható a baj és mindenki, aki ijukori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségbeni szenved otthon gyógyithatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősitésre szorulnak és csudás eredménynyel gyógyitja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregek és ifjak irhatnak, az alant jelzett cimen a „tate Medical Institut"-nak, honnan a próbacsomagot cimünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeltetésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségekből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhonnan magyarul is irhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diskréció mellett dijtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. a levelet igy kell megcimezni: State Medical Institute 6901 Elektron Buidling. Fort Wayne, Ind. Amerika és minden levél portómentesen küldendő.

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (melékkeresetnek is).

Közelebbit **„Reell 71"** alatt a **Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart,** Bergstrasse. 52—12

3181|tk. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Zukker Imre és fia szolnoki cég végrehajtatónak Könyves Zsigmond és neje Fuszkó Róza végrehajtást szenvedett elleni 186 kor. tőke, követelés és jár. iránti, egy a csatlakoztatott Scheinberger és Popper szentesi cég 28 kor. 60 fillér és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. jbiróság területén levőSzentes város belterületén fekvő a szentesi 6566. sztjkvben A † 1602|b. hrsz. a. felvett ház és udvarra 1161 koronaban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi október hó 12 ik napjának délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 116 kor. 10 fillért készpénben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbiróság mint tkv. hatóságnál, 1903 julius hó 25-én.

KATKICS,
kir. albiró.

Dij-feladvány.

Felosztásra kerül:

10 drb. arany óra
10 rdb. brilliánsgyűrű
10 drb. ezüst óra
150 drb. zenélő szelence
150 drb. valódi selyemkötő
700 drb. valodi selyem zsebkendő
100000 drb. igen érdekes könyv és röpirat.

„Volkshilfe" kiadóhivatala, hogy a hosszú életről, egészségről és gyors meggazdagodásról irott prédikációi általánosan elterjedjenek, a következő dijfeladványt teszi közzé:

2	5	8
2	5	8
2	5	8

Aki e 9 számot az adott négyzet hasábjaiban úgy tudja összeállitani, hogy azok összege minden sorban és irányban 15 legyen, és e megoldással együtt levél bélyegekben 50 fillért beküld, megkapja, német nyelven irva a „Volkshilfe"-t és egyikét a fent elősorolt jutalmaknak, amelyért jótállunk, bármentesen küldve. A jutalmak kiosztása szigorúan a „Volkshilfé-ben" közzétett program szerint történik.

Cim: 7 A Greussing a „Volkshife" képviselőjének, Bregenza. Bodensee. 16—

Ki akar olcsón, jól és izlésesen festetni?

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a **legujabb mintákkal igen jutányos árért**, kiválóan izléses és tartós szimekben egyszerű, csinos és diszes kivitelű festési munkákat készitek.

Azon elterjedt hirrel szemben, mintha én csakis drága festéseket készitenék, kijelentem, hogy már **6 koronától** kezdve egyszerű és tartós festést készitek.

Tessék próbát tenni.

Tisztelettel:

Hegedűs Ignácz,
6—2 szobafestő.
Lakás: Cukkermann Ignácz házában I. tized 246. szám. (Főtér.)

Eladó ház.

IV. tizedben, a piacztértől 5 percnyi járásra, egy 3 padolt szoba, konyha és kamra, egy külön levő nyári konyha, istálló, kocsiszin, sertés és- tyúkóllal ellátott házas udvar szőlős kerttel kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó. — Bővebb értesitést e lap kiadóhivatala ad.

Nyomatott a »Szentes és Vidéke« Könyvnyomda gyorssajtóján Szentes 1903